

ИЗВЕШТАЈ ЗА ДРУГУ МОБИЛНОСТ
У ОКВИРУ ЕРАСМУС+ ПРОЈЕКТА
„МОЈЕ РУКЕ СУ ОГЛЕДАЛО МОЈЕ КУЛТУРЕ“
ОДРЖАНУ У СЕВЕРНОЈ МАКЕДОНИЈИ У ГРАДУ
ВЕЛЕСУ У ПЕРИОДУ ОД 29.11. ДО 9.12.2021.Г.

Erasmus+

**Co-funded by
the European Union**

- ▣ У понедељак **29.11.2021.г.** у раним јутарњим часовима чланови нашег тима упутили су на аеродром Никола Тесла. Лет за Скопље је био 00.30 часова. Слетели смо у 01.40 на аеродром у Скопљу. Ту нас је чекао организовани такси превоз, који нас је одвезао до хотела "Хотел Интернационал" у Велесу. Након чекирања, упутили смо се у собе на спавање.
- ▣ Ујутру, након доручка, обавили смо факултативну шетњу по Велесу.
- ▣ У 15 часова смо се нашли са домаћинима и осталим партнерима у ресторану, освежили се и дружили наредних неколико сати.

- Другог дана мобилности, у **уторак 30.11.2021.г**, нашли смо се са домаћинима испред хотела у 09.30 часова и сви заједно упутили у њихову школу.
- Школа је основана 1973.г. и звала се Посебно основно училиште "Маца Овчарова" са ученичким домом, а 2021.г. је променила име у Посебно основно училиште са ресурсним центром "Маца Овчарова".
- Налази се у истој згради са редовном основном школом, имају заједничко двориште у ком се ученици са сметњама у развоју играју са својим вршњацима из редовне школе.
- Име је добила по девојци која је страдала са 17 година у Другом светском рату, када су је на Бадње вече одвели окупатори, мучили и убили.
- Образовање траје 9 година, деца са 6 година крећу у први разред. Раде по специјалном плану и програму, и по потреби пишу ИОП.
- Сви запослени су дефектолози који су завршили факултет у Скопљу. Дефектолошки факултет се налази на филозофском факултету, а логопедија је на медицинском.

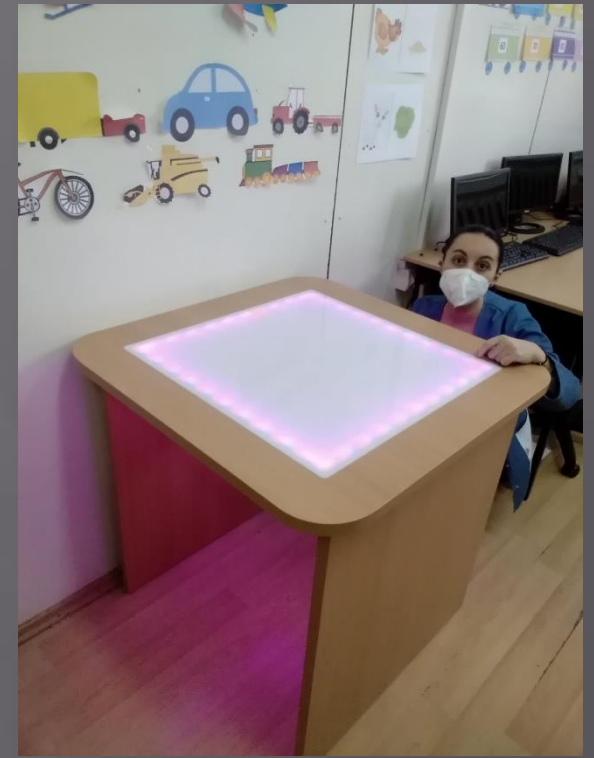

- ▣ У школи има укупно 40 ученика и 30 запослених, од којих 18 дефектолога.
- ▣ У 2019. г. Влада Републике Македоније је донела одлуку да се промени закон за основно образовање и да се уведе тотална инклузија. Сада је њихова школа у транзицији.
- ▣ Од 2023.г. неће више бити специјалних школа у Северној Македонији, већ ће сви ученици са сметњама у развоју ићи у редовне школе. Не примају нове ученике, а сви садашњи ученици ће завршити своје започето образовање до деветог разреда.
- ▣ Школа је већ започела пружање услуга редовним школама у три сектора:
  - ▣ терапија, тренинг центар и едукација.
  - ▣ Одговорни су за 11 општина и 31 школу.
  - ▣ Терапијске услуге које школа пружа су:
    - ▣ -сензорна терапија
    - ▣ -логопедска терапија
    - ▣ -монтесори
    - ▣ -реедукација психомоторике
    - ▣ -музикотерапија
    - ▣ -ликовна терапија и др.

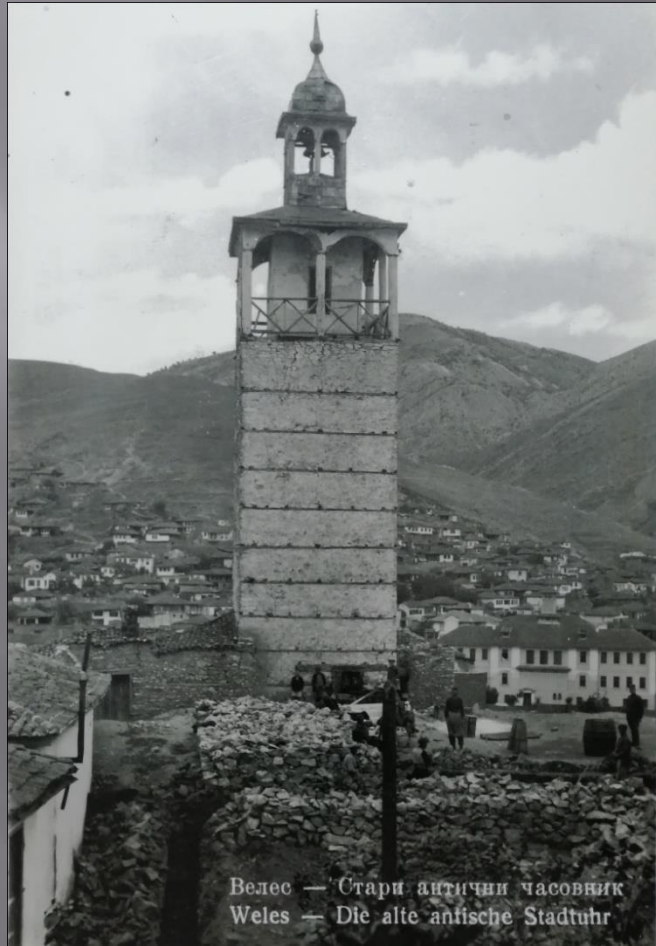

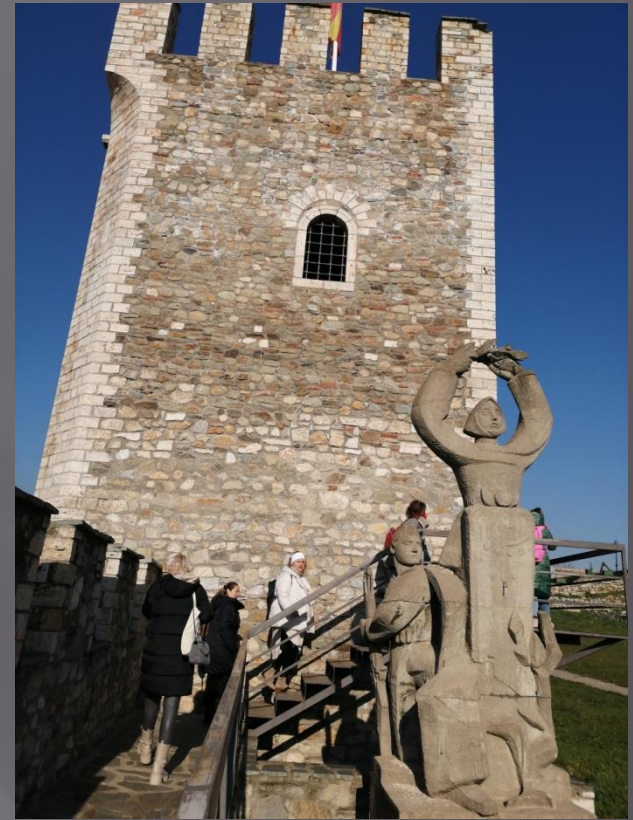
- ▣ Након добродошлице и размене дарова, погледали смо видео презентацију о граду Велесу и знаменитостима које ћемо током мобилности видети и упутили се у обилазак школе.
- ▣ После организованог ручка у школи, кренули смо у културну турнеју.
- ▣ Обишли смо Сат кулу која је симбол града, старо дрво Платан, једно од укупно шест постојећих у Велесу и Народни музеј.
- ▣ Народни музеј се састоји од три дела: историјског , етнолошког и дела посвећеног модерној уметности.
- ▣ Посетили смо и нову цркву Светог Ћирила и Методија.
- ▣ Остатак дана и вечери био је предвиђен за заједничко дружење и вечеру.

- ▣ У среду 01.12.2021.г. посетили смо град Скопље. Првобитно је била планирана посета средњој школи за глуве и наглуве ученике "Партение Зоографски" у Скопљу и састанак са председником националног савеза за особе са оштећењем слуха.
- ▣ Због погоршања епидемиолошке ситуације ове посете су отказане.
- ▣ Дан смо провели у целодневном обиласку главног града Северне Македоније.
- ▣ Прво смо обишли средњовековну тврђаву Скопско кале, која се налази на брегу Градиште изнад реке Вардар. Тврђава датира из периода османског царства. Свратили смо у џамију Мустафа паша из 1492. године.
- ▣ Затим смо прошетали старом скопском чаршијом, највећом на Балкану ван Истанбула. Она представља стари део Скопља и изгледом подсећа на турске чаршије.

- ▣ Посетили смо Музеј Македоније који се састоји из четири дела : историјског, етнографског, археолошког и дела посвећеног историји уметности.
- ▣ Након тога, упутили смо се ка главном градском тргу и видели бројне културно историјске споменике (споменик Филипу II македонском, Александру Великом, Светом Ћирилу и Методију, Светом Науму и Клементу охридском, фонтану посвећену мајкама...
- ▣ Ручали смо у оближњем ресторану, потом свратили у новоотворени тржни центар "East Gate mall".
- ▣ У Велес смо стигли у 21 час.

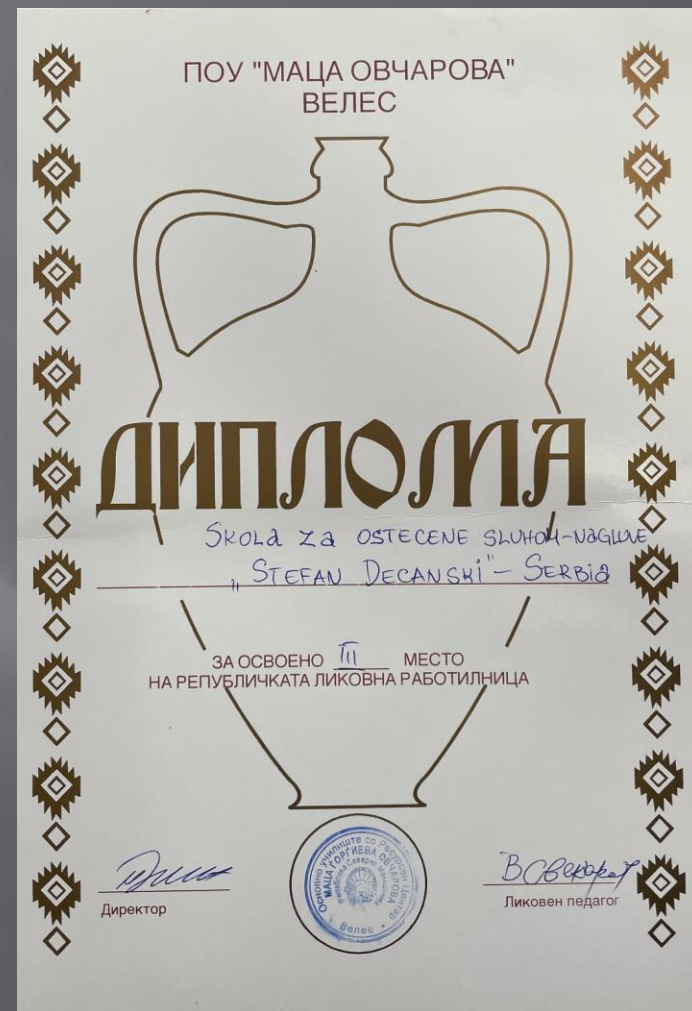

- ▣ У четвртак **02.12.2021.г.** у школи ПОУ "Маца Овчарова" одржана је 25. ликовна колонија са инклузивним карактером. До ове године имала је национални карактер, а од данас има и интернационални доласком и учешћем свих партнера пројекта.
- ▣ Ми смо, као и остали партнери, донели своје керамичке радове са нашим националним мотивима. Током данашњег дана смо помагали македонским ученицима у изради њихових радова.
- ▣ Школу је обишао градоначелник града Велеса и упутио нам срдачне речи добродошлице.
- ▣ Један од ученичких радова из Србије освојио је треће место.

Special High School and Lyceum S. E. for the Deaf and
Hard of Hearing of Thessaloniki, Greece

- ▣ У културној тури посетили смо Споменик Костурницу који је подигнут у част бораца против фашизма.

- У вечерњим часовима организована је свечана вечера уз музику, на којој су присуствовали сви партнери и цео колектив школе ПОУ "Маца Овчарова".

- ▣ **Петак 03.12.2021.г.** био је предвиђен за целодневну културну турнеју.
- ▣ Обишли смо музеје познатих личности из Велеса.
- ▣ Први од њих био је музеј Косте Солева, познатијег под именом Коча Рацин. Он је био револуционар и песник. Улица у којој се музеј налази зове се Улица поезије, а суседна носи његово име. На том месту смо се упознали са животом и делом Коче Рацина и архитектуром брдовитог Велеса. Сваке године средином октобра излажу се радови ученика посвећени овом песнику.

- ▣ Други по реду био је музеј Васида Главинова. Он је био македонски и бугарски социјалиста, учесник социјалистичког и комунистичког покрета. По занимању је био столар.

- ▣ Трећи музеј је била кућа богате породице, архитектонски врло занимљива. Нема темељ, па издалека изгледа као да лебди, због чега је називају чардак.

- ▣ Затим смо посетили археолошко налазиште Стоби које је једно од најпознатијих античких локалитета. Датира из 217. г. пре нове ере из времена владавине Филипа V македонског. Касније град Стоби постаје значајан део римског царства.
- ▣ У оквиру локалитета налазе се остаци грађевина значајних за овај град и добро очувани мозаици.
- ▣ Паузу смо направили у оближњој винарији Лазар, где смо сумирали утиске.

- ▣ У суботу, 4.12.2021.г. боравили смо на Охриду. Из Велеса смо кренули у раним јутарњим часовима. На путу до Охрида посетили смо Бигорски манастир Светог Јована Крститеља и направили кратак предах у гостионици манастира.

- ▣ Потом смо у друштву водича обишли Охрид. Сазнали смо многе интересантне податке о граду и Охридском језеру. Прошетали смо старим градом, посетили Самуилову тврђаву, цркву Светог Јована Канеа и цркву Свете Софије. У оближњој златари представили су нам њихов најпознатији производ - охридски бисер. Након обиласка центра града, чекирали смо се у хотелу. Увече смо отишли на заједничку вечеру. Дружили смо се уз музику и пробали охридску пастрмку.

- ▣ У недељу, 5.12.2021. г. имали смо слободан дан у Охриду. У послеподневним часовима смо кренули назад за Велес.

- ▣ Осмог дана мобилности у Северну Македонију, у **понедељак 06.12.2021.г.** уприличена је посета градоначелнику Велеса којој су присуствовали представници тимова.
- ▣ Координаторка македонског тима представила је пројекат градоначелнику Колеву који је истакао да нас подржава у његовој реализацији и да му је посебно драго што школа из Македоније сарађује са школама из других земаља.
- ▣ Наша школа је добила пригодан симболичан поклон.

- У поподневним часовима, у једном ресторану хотела на језеру, уприличен је свечани ручак и додела сертификата свим учесницима ове мобилности.
- Сваки тим је добио на поклон рад са заставама наших земаља.

- ▣ Деветог дана мобилности, у уторак **07.12. 2021. године**, посетили смо град Битољ. У Битољском музеју видели смо артефакте нађене у околини града из периода праисторије. Упознали смо се са историјом града и целе државе. Видели смо меморијалну собу посвећену бившем турском председнику, Кемалу Мустафи Ататурку, који је завршио турску војну школу у овом граду. У музеју за многе експонате постоји QR код који када се скенира приказује објашњење преведено на македонски знаковни језик.

- ▣ Затим смо посетили Завод за рехабилитацију деце оштећеног слуха "Коча Рацин". Школа је стара 72 године. Основана је као школа за децу оштећеног слуха, данас је основна школа са ресурсним центром у којој се едукују ученици од 1. до 9. разреда. Школа, такође, пружа терапијске услуге ученицима са посебним потребама који похађају редовне школе. Имају укупно 83 ученика. Од тога једна трећина су ученици оштећеног слуха. У оквиру школе налази се и интернат за ученике који живе ван града. У одељењима имају 4 до максимално 6 ученика. Имали смо прилику да видимо сензорну собу, учионицу за ученике предшколског узраста, основну школу, кабинет за слушне и говорне вежбе, кабинет за логопедске вежбе и психолошки кабинет. У аудиолошком кабинету, колегиница је измерила степен оштећења слуха глувим колегама из групе. Имали смо прилику и да видимо асистивну технологију за учење математике.

- ▣ Упознали смо једну од запослених у школи, која ради као помоћно особље, а глува је. Њен син, који је такође глув, је власник кафића. У кафићу ради са глувом колегиницом, а са гостима комуницира помоћу знаковног језика. Попили смо пиће у овом кафићу, боље се упознали и додатно провежбали комуникацију на знаковног језику.

- ▣ У среду 8.12.2021.г. посетили смо кањон реке Матка и пећину у близини.

- ▣ У раним јутарњим часовима у **четвртак 9.12.2021.г.** у 04.10 ч имали смо лет за повратак у Београд. Безбедно смо слетели око 5 ч.
- ▣ У школу смо донели заставу пројекта.
- ▣ Следећа мобилност је у Србији у периоду 21- 31.3.2022. године.

